

10. Banen met subsidie

Eind 2002 namen er 178 duizend personen deel aan een van de regelingen voor gesubsidieerd werk. Meer dan eenzesde van deze arbeidsplaatsen werd door niet-westerse allochtonen bezet. Ze maakten daarbij meer gebruik van de Instroom-Doorstroombanen (ID) en de Wet Inschakeling Werkzoekenden (WIW) dan van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW). De tweede generatie niet-westerse allochtonen nam relatief weinig deel aan de drie regelingen.

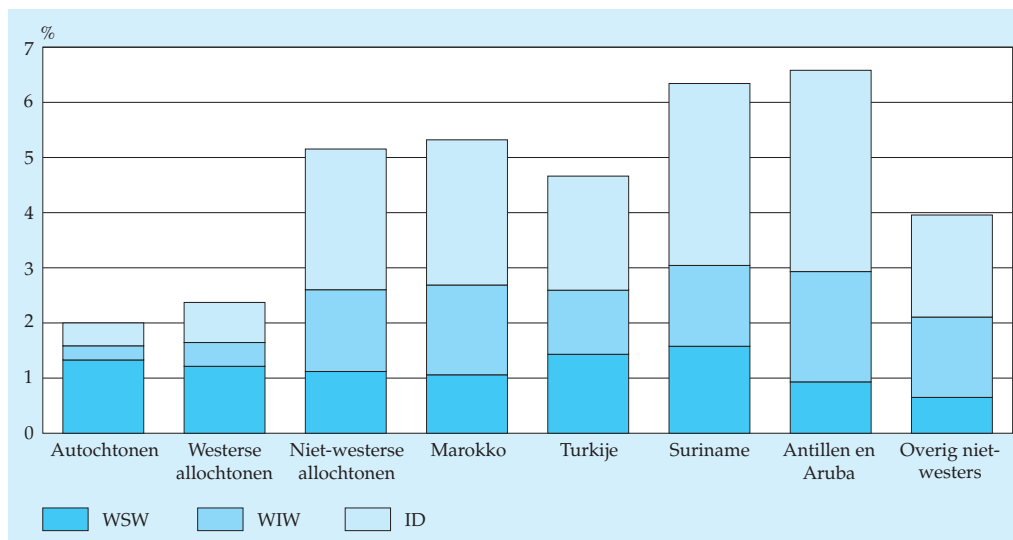
Eind 2002 namen er 178 duizend personen deel aan een van de regelingen voor gesubsidieerd werk. De WSW telde met 97 duizend personen het grootste aantal deelnemers. Daarnaast waren er ongeveer 28 duizend personen werkzaam in een WIW-dienstbetrekking en hadden er 53 duizend een ID-baan. Bijna twee keer zo veel mannen als vrouwen hadden een gesubsidieerde baan, vooral omdat een groot aantal mannen werkzaam was via de WSW. Driekwart van het aantal WSW-banen werd bezet door mannen. Aan de WIW namen iets meer mannen dan vrouwen deel, terwijl dat in de ID net andersom lag.

Veel niet-westerse allochtonen met gesubsidieerd werk

Eind 2002 hadden 123 duizend autochtonen, 16 duizend westerse allochtonen en 31 duizend niet-westerse allochtonen een gesubsidieerde arbeidsplaats. Dit is vastgesteld na koppeling van de statistieken van ID, WIW en WSW aan de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Van 7 duizend deelnemers aan de ID kon de herkomstgroepering niet worden bepaald. De niet-westerse allochtonen bezetten ongeveer eenderde van het totaal aantal ID- en WIW-banen en maar zo'n kleine 7 procent van de WSW-banen. In vergelijking met hun deelname aan de beroepsbevolking bezetten niet-westerse allochtonen veel gesubsidieerde arbeidsplaatsen in de ID en WIW. Gerelateerd aan het aantal personen met een bijstandsuitkering zijn de ID- en WIW-banen gelijkmatiger verdeeld over autochtonen en niet-westerse allochtonen.

Het deel van de niet-westerse allochtone beroepsbevolking dat in 2002 een gesubsidieerde baan had, bedroeg ruim 5 procent: meer dan twee keer zo veel als bij autochtonen en westerse allochtonen. Vooral Antillianen/Arubanen en Surinamers hadden vaak gesubsidieerd werk. Meer dan 6 procent van de beroepsbevolking afkomstig uit de Nederlandse Antillen en Aruba of Suriname had een gesubsidieerde arbeidsplaats. Met name veel Antilliaanse en Arubaanse vrouwen in de beroepsbevolking maken gebruik van gesubsidieerde arbeid. Ruim 8 procent van hen had een gesubsidieerde baan.

10.1 Percentage van de beroepsbevolking met gesubsidieerde baan per herkomstgroepering, eind 2002

Gesubsidieerde arbeid

In de afgelopen jaren zijn verschillende wetten op het terrein van gesubsidieerde arbeid vernieuwd of in werking getreden. Het doel hiervan is om werklozen en personen met een arbeidshandicap zo snel mogelijk aan het werk te helpen en daarmee langdurige werkloosheid te voorkomen. Dit beleid staat ook bekend als de Sluitende Aanpak.

Het besluit **Instroom-Doorstroombanen (ID)** is een van de instrumenten om langdurige werkloosheid terug te dringen. Personen in de bijstand die langer dan één jaar werkloos zijn, vormen de belangrijkste doelgroep. ID-banen zijn gesubsidieerde banen in de collectieve sector, zoals stadswacht, tramcontroleur of klassenassistent. De uitstroom uit ID-banen naar niet-gesubsidieerde arbeidsplaatsen valt tegen. De regeling wordt daarom afgebouwd.

Het doel van de **Wet Inschakeling Werkzoekenden (WIW)** is om langdurig werklozen, uitkeringsgerechtigden en werkloze jongeren sneller aan het werk te krijgen. Instrumenten van de WIW zijn de WIW-dienstbetrekking, de WIW-werkervaringsplaats en subsidies voor scholings- en activeringstrajecten. In dit onderzoek zijn alleen gegevens opgenomen over WIW-dienstbetrekkingen.

De **Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)** is bedoeld om personen met een arbeidshandicap aan een passende en volwaardige baan te helpen. Het merendeel van hen wordt geplaatst in een WSW-dienstbetrekking op een Sociale Werkplaats of bij een reguliere werkgever. Daarnaast is er een klein deel werkzaam in begeleid werken bij een reguliere werkgever. De dienstbetrekkingen en het begeleid werken tezamen worden hier aangeduid als WSW-banen.

ID-banen

Eind 2002 waren er 53 duizend deelnemers in de ID-regeling werkzaam ofwel 0,7 procent van de totale beroepsbevolking. Van ruim 7 duizend ID'ers kan de herkomst niet worden bepaald. Van de overige 46 duizend was 56 procent autochtoon, 33 procent niet-westers allochtoon en 11 procent westers allochtoon. Het aandeel ID'ers in de beroepsbevolking verschilt sterk per herkomstgroep. Niet-westerse allochtonen maakten in 2002 ruim zes keer zo veel gebruik van de ID-regeling als autochtonen. Van de niet-westerse allochtonen in de beroepsbevolking had 2,6 procent een ID-baan. Bij de autochtonen was dit 0,4 procent.

Surinamers vormden in 2002 met 5 duizend personen de grootste groep niet-westerse allochtonen met een ID-baan. Daarna volgden de Marokkanen en Turken, beiden met ruim twee duizend. Onder de Antillianen en Arubanen lag het aantal personen met een ID-baan iets lager, op 2 duizend. Ten opzichte van de beroepsbevolking was het aandeel Antillianen en Arubanen met een ID-baan met 3,7 procent juist het grootst.

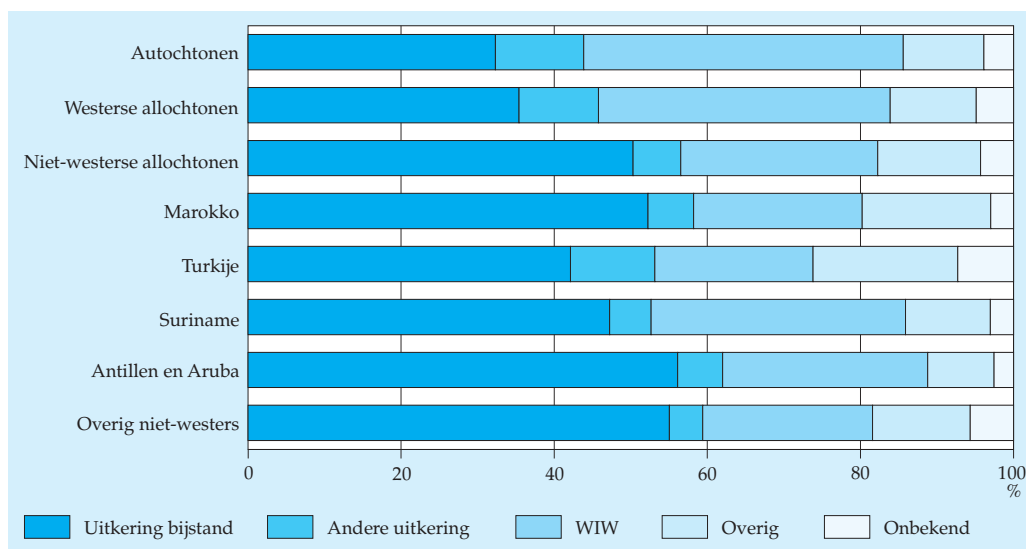
Niet-westerse vrouwen vaak ID-baan

Het percentage ID'ers was in 2002 onder de vrouwelijke beroepsbevolking anderhalf keer zo groot als onder de mannelijke. Bij de Turken en Antillianen/Arubanen lag het aandeel vrouwen met een ID-baan zelfs twee keer zo hoog als bij de mannen. Vooral het percentage Antilliaanse en Arubaanse vrouwen met een ID-baan is opvallend hoog en lag op ruim 5 procent. Van de ID-regeling maakten zeer weinig niet-westerse allochtonen van de tweede generatie gebruik. Van de niet-westerse allochtonen met een ID-baan behoorde 96 procent tot de eerste generatie. In de ID-regeling zaten evenveel westerse allochtonen van de eerste generatie als van de tweede generatie.

Veel instroom vanuit WIW-baan

Gedurende het jaar 2002 zijn ruim 10 duizend personen de ID-regeling ingestroomd. Van de instromers met bekende herkomst was 54 procent autochtoon, 35 procent niet-westers allochtoon en 11 procent westers allochtoon. Dit beeld komt redelijk overeen met de verdeling over herkomstgroepen in de eindstand van 2002. Zowel in de eindstand als de instroom was van ongeveer een van de zeven ID'ers de herkomstgroepering onbekend.

10.2 Instroomsituaties van de ID-instroom in 2002 per herkomstgroepering

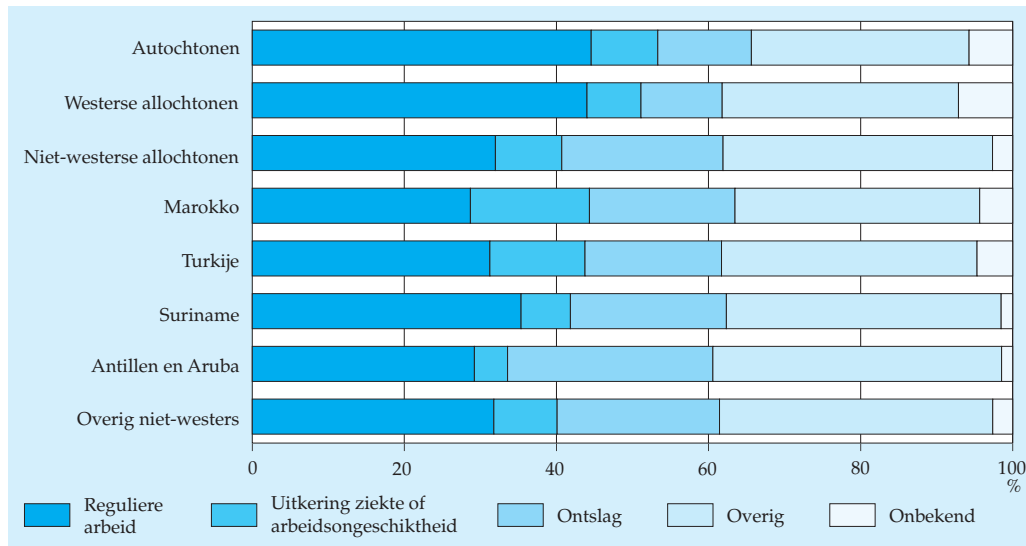
Van de instroom in de ID had 38 procent een bijstandsuitkering en 10 procent een andere uitkering op het moment voor instroom. Verder had 35 procent een WIW-contract voorafgaand aan de ID-baan. Autochtonen zijn minder ingestroomd vanuit de bijstandsuitkering en meer vanuit een WIW-contract. Bij de ingestroomde niet-westerse allochtonen was het aandeel met een bijstandsuitkering met 50 procent echter veel groter.

Minder uitstroom naar reguliere arbeid

In 2002 zijn er ruim 4 duizend personen uit de ID-regeling gestroomd. Van meer dan eenderde van de uitstroom was de herkomstgroepering niet vast te stellen. Door dit grote aantal onbekenden is de verdeling van de uitstroom over de herkomstgroepen dan ook moeilijk te vergelijken met de eindstand en de instroom.

Van de uitgestroomde ID'ers stroomde 38 procent door naar reguliere arbeid. De autochtonen waren hierin succesvoller dan de niet-westerse allochtonen: met 45 procent uitstroom naar een reguliere baan tegenover 32 procent voor de niet-westerse allochtonen. Westerse allochtonen deden in dit opzicht niet onder voor autochtonen. Dit geldt overigens ook voor de niet-westerse allochtonen van de tweede generatie. Zij vormden echter slechts een zeer kleine groep in de uitstroom van de ID.

10.3 Uitstroombestemmingen van de ID-uitstroom in 2002 per herkomstgroepering

WIW-dienstbetrekkingen

Eind 2002 waren er 27,5 duizend personen werkzaam in een WIW-dienstbetrekking ofwel 0,4 procent van de totale beroepsbevolking. Hoewel de WIW in totaal iets minder vrouwelijke dan mannelijke deelnemers telde, was het aandeel WIW'ers in de vrouwelijke beroepsbevolking groter dan in de mannelijke beroepsbevolking, ongeacht herkomstgroepering.

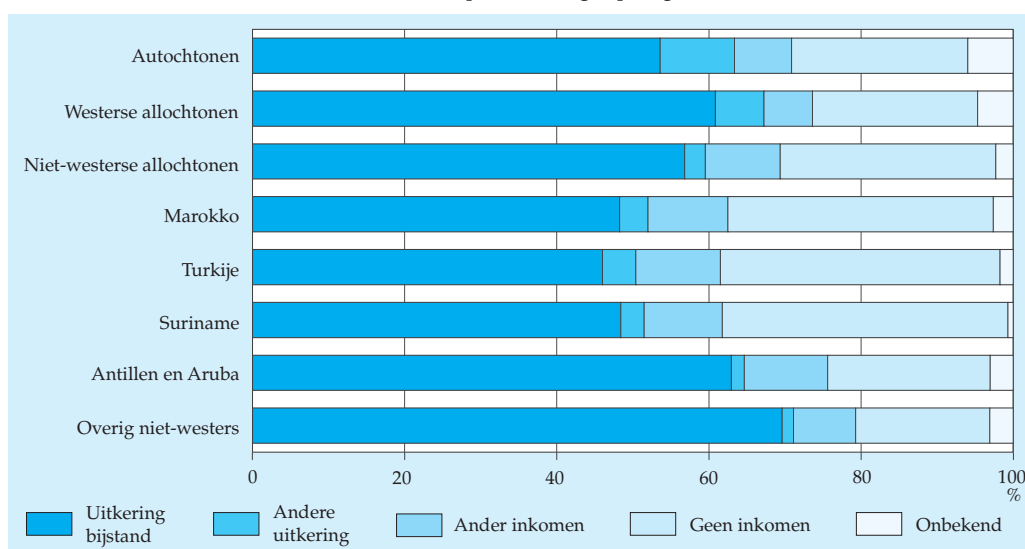
Het aandeel allochtone WIW'ers in de beroepsbevolking is vergelijkbaar met dat in de ID-regeling. Niet-westerse allochtonen maakten in 2002 bijna zes keer zo veel gebruik van de WIW-regeling als autochtonen: respectievelijk 1,5 en 0,3 procent van de beroepsbevolking. Onder de niet-westerse allochtonen was het aandeel WIW'ers met 2,0 procent het grootst bij de Antillianen en Arubanen en met 1,2 procent het laagst bij de Turken. In de Turkse beroepsbevolking was met name het aandeel mannen met een WIW-baan klein (0,8 procent tegenover 1,9 procent van vrouwen).

Van de WIW'ers in de eindstand van 2002 waren er 16 duizend autochtoon, 3 duizend westers allochtoon en 9 duizend niet-westers allochtoon. Net als bij de ID-regeling waren veruit de meeste niet-westerse allochtonen in de WIW van de eerste generatie. Onder de westerse allochtonen met een WIW-dienstbetrekking kwamen de eerste en tweede generatie ongeveer evenveel voor.

Antillianen en Arubanen stromen in vanuit bijstand

In het jaar 2002 zijn ruim 10 duizend nieuwe personen de WIW-regeling ingestroomd. In vergelijking met de eindstand van 2002 bevatte de instroom minder autochtonen en meer niet-westerse allochtonen. Van de instroom had 56 procent een bijstandsuitkering en 7 procent een andere uitkering op het moment voor instroom. Een kwart van de instroom had geen inkomen voorafgaand aan de WIW-dienstbetrekking.

10.4 Instroomsituaties van de WIW-instroom in 2002 per herkomstgroepering

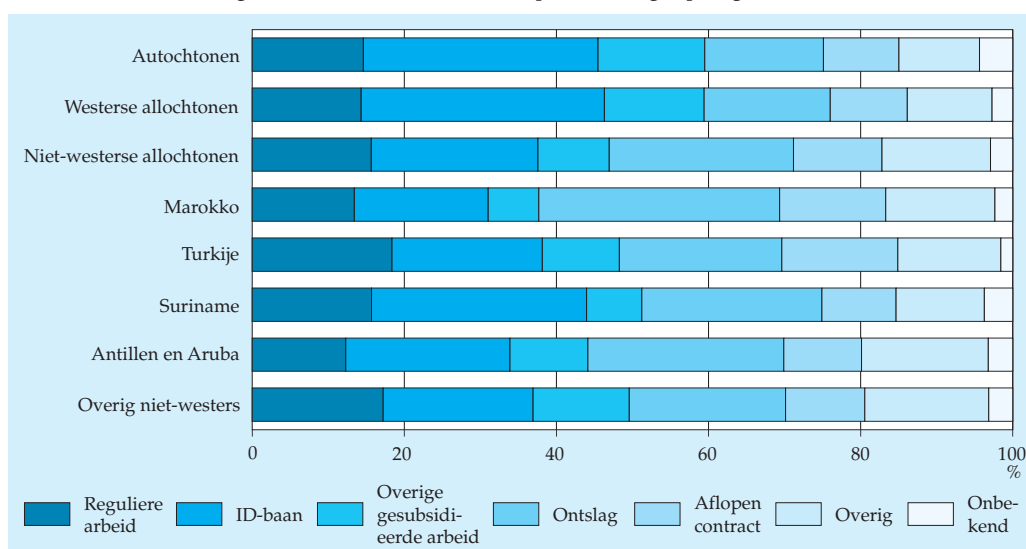
De instroomsituatie van de Antillianen en Arubanen verschilde opvallend veel van de Marokkanen, Turken en Surinamers. Van de ingestroomde Antillianen en Arubanen had 63 procent een bijstandsuitkering, terwijl 21 procent zonder inkomen zat. Van de Marokkanen, Turken en Surinamers stroomde minder dan de helft in vanuit een bijstandsuitkering en kwamen er juist veel meer personen in de WIW vanuit een situatie zonder inkomen.

De instroomsituatie van de niet-westerse allochtonen verschilt ook sterk tussen de eerste en tweede generatie. Van de eerste generatie in de instroom van 2002 had 63 procent een bijstandsuitkering en 22 procent geen inkomen voor instroom in de WIW. Van de tweede generatie stroomde 30 procent in vanuit een bijstandsuitkering en had 53 procent geen inkomen.

Doorstroom naar reguliere arbeid

Met een uitstroom van ruim 13 duizend deelnemers in 2002 toonde de WIW in tegenstelling tot de ID en WSW een afname van het aantal banen. Van de uitstroom uit een WIW-dienstbetrekking stroomde 15 procent door naar reguliere arbeid, 28 procent naar een ID-baan en 12 procent naar een andere gesubsidieerde arbeidsplaats. De overige 45 procent van de uitstroom is niet naar een arbeidsplaats doorgestroomd.

10.5 Uitstroombestemmingen van de WIW-uitstroom in 2002 per herkomstgroepering

Het deel van de WIW-uitstroom dat is doorgestroomd naar reguliere arbeid, lag voor niet-westerse allochtonen een procentpunt hoger dan voor autochtonen. Dit kleine verschil is vooral veroorzaakt door de betere doorstroom van de niet-westerse allochtonen van de tweede generatie naar reguliere arbeid. De autochtonen in de uitstroom zijn daarentegen beduidend vaker dan niet-westerse allochtonen doorgestroomd naar een andere gesubsidieerde arbeidsplaats en zijn minder vaak uitgestroomd vanwege ontslag. Met name onder de uitgestroomde niet-westerse allochtonen van de tweede generatie kwam in 2002 ontslag veel voor en doorstroom naar een ID-baan juist weinig.

WSW-banen

Eind 2002 maakten 97 duizend personen gebruik van een baan in de WSW-regeling, ofwel 1,3 procent van de totale beroepsbevolking. Van hen zat de overgrote meerderheid in een WSW-dienstbetrekking en had maar 1 procent een WSW-baan in de vorm van begeleid werken bij een reguliere werkgever. De WSW-banen zijn ongelijk verdeeld over mannen en vrouwen. Het aandeel

mannen met een WSW-baan was ruim twee keer zo groot als het aandeel vrouwen: 1,7 versus 0,8 procent.

De WSW-populatie bestond eind 2002 voor 84 procent uit autochtonen, voor 9 procent uit westerse allochtonen en slechts voor 7 procent uit niet-westerse allochtonen. In tegenstelling tot de ID en WIW hebben autochtonen ook relatief gezien meer gebruik gemaakt van de WSW dan niet-westerse allochtonen. Van de autochtone beroepsbevolking had 1,3 procent een WSW-baan. Onder de niet-westerse allochtonen was dat 1,1 procent. Tussen de niet-westerse herkomstgroepen zijn wel opmerkelijke verschillen zichtbaar. Inderdaad maakten Antillianen/Arubanen en Marokkanen minder vaak gebruik van de WSW dan autochtonen, maar Surinamers met een aandeel van 1,6 procent juist meer.

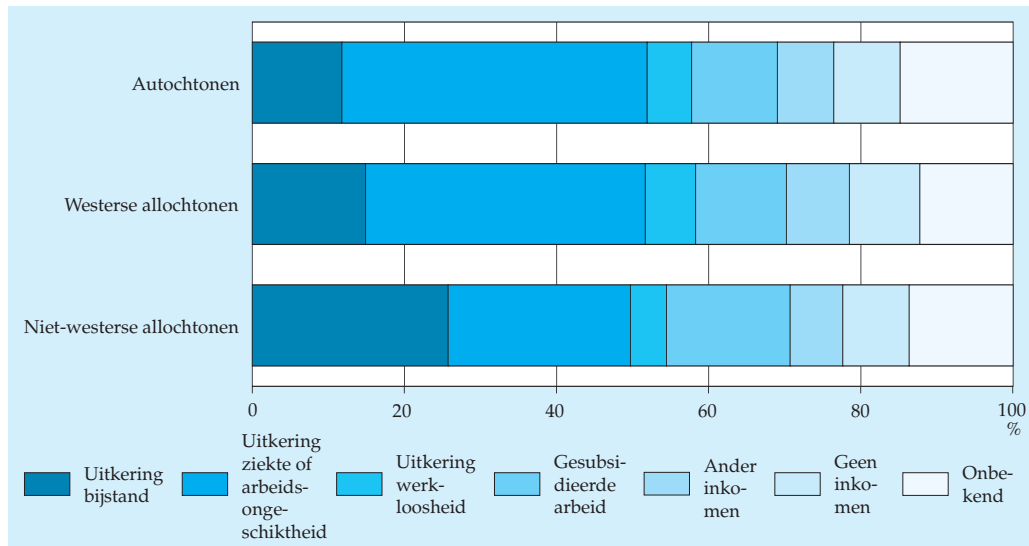
De oververtegenwoordiging van Surinamers zat vooral in het aandeel mannen in de WSW. Van hen had namelijk 2,2 procent een WSW-baan. De bulk van de deelnemers aan de WSW werd echter gevormd door autochtone mannen; zij vormden bijna tweederde van de gehele WSW-populatie. Dit beeld wijkt duidelijk af van de ID en WIW.

Instroom vanuit een andere uitkering

De WSW kent een kleinere in- en uitstroom dan de ID en WIW. Gedurende het jaar 2002 zijn 3,3 duizend personen ingestroomd in een WSW-baan en 2,4 duizend personen uitgestroomd. De instroom in de WSW bestond voor 15 procent uit niet-westerse allochtonen, terwijl de uitstroom en de eindstand van 2002 slechts voor 7 procent uit niet-westerse allochtonen bestond. Meer dan de helft van de instromers had voorafgaand aan de WSW-baan een uitkering: 37 procent een uitkering vanwege ziekte of arbeidsongeschiktheid, 14 procent een bijstandsuitkering en 6 procent een werkloosheidsuitkering. Verder had 12 procent ander gesubsidieerd werk voorafgaand aan de WSW-baan, 7 procent een ander inkomen en 9 procent geen inkomen. Van 14 procent van de WSW-instroom in 2002 is onduidelijk hoe deze personen over de instroomsituaties waren verdeeld.

De instroomsituatie van niet-westerse allochtonen verschilt van autochtonen en westerse allochtonen. Van de 510 niet-westerse allochtonen die in 2002 zijn ingestroomd in de WSW, had een relatief klein deel een uitkering vanwege ziekte of arbeidsongeschiktheid en een relatief groot deel een bijstandsuitkering. Daarnaast stroomden niet-westerse allochtonen vaker in vanuit een andere gesubsidieerde arbeidsplaats. Vanwege de geringe aantallen is de in- en uitstroomsituatie van niet-westerse allochtonen niet verder uitgesplitst naar generatie en herkomstgroepering.

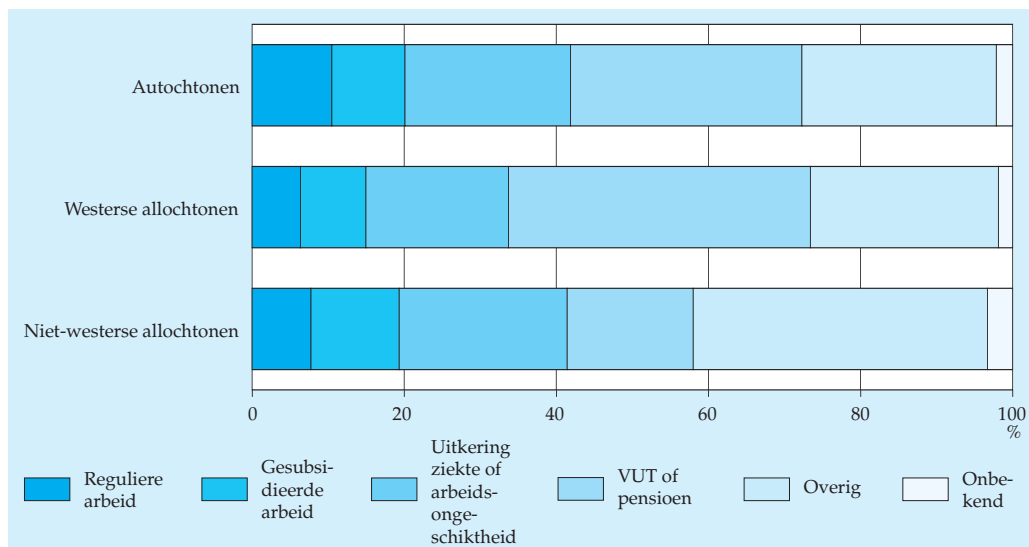
10.6 Instroomsituaties van de WSW-instroom in 2002 per herkomstgroepering

Weinig niet-westerse uitstroom naar VUT of pensioen

Van de 2,4 duizend personen die in 2002 zijn uitgestroomd uit een WSW-baan, ging 30 procent met de VUT of pensioen en kreeg 21 procent een uitkering vanwege ziekte of arbeidsongeschiktheid. Een kleine 20 procent van de uitstroom stroomde door naar een arbeidsplaats buiten de WSW, waarvan de helft reguliere arbeid betreft en de andere helft gesubsidieerde arbeid.

10.7 Uitstroombestemmingen van de WSW-uitstroom in 2002 per herkomstgroepering

Het percentage van de niet-westerse WSW-uitstroom dat met de VUT of pensioen gaat, is relatief laag. Van de autochtone uitstromers in 2002 stroomde 30 procent uit naar deze bestemming. Onder de niet-westerse allochtonen lag dit percentage op 17 procent en onder de westerse allochtonen op 40 procent. De aantallen allochtonen in de WSW-uitstroom waren met 270 westerse en 180 niet-westerse allochtonen echter gering.